

Nesneye Yönelik Programlama

Design Patterns

Emir ÖZTÜRK

*İçerik ve şekiller refactoring.guru sitesinden alınmıştır.

Design Patterns

Design Pattern Nedir

- Yazılım geliştirme sürecinde oluşan problemler
- Blueprint
- Kod veya framework değil
- Implementasyon detayı belirtmez
- Daha önce yaşanmış standart problemlerin çözümü
- Problemlerin belirli bir yolla çözülmesinden sonra isimlendirilmesi

Design Patterns

Design Pattern Faydaları

- Daha önce denenmiş ve test edilmiş çözümler
- OOP dizayna uygun
- Patternlerin bir standart sağlaması
- Herkesin aynı dilde konuşması
- Her yere uygulanmalı mı?
 - Fazla genelleştirme

Design Patterns

Design Pattern Kategorileri

- Creational
 - Esneklik ve yeniden kullanılabilirliğin arttırılması adına nesne oluşturma mekanizmaları
- Structural
 - Nesnelerin ve sınıfların daha büyük yapılara esnekliği kaybetmeden birleştirilmesinin yolları
- Behavioral
 - Nesnelerin sorumluluklarının atanması ve aralarındaki haberleşmesinin tanımlanması

Creational Patterns

Singleton

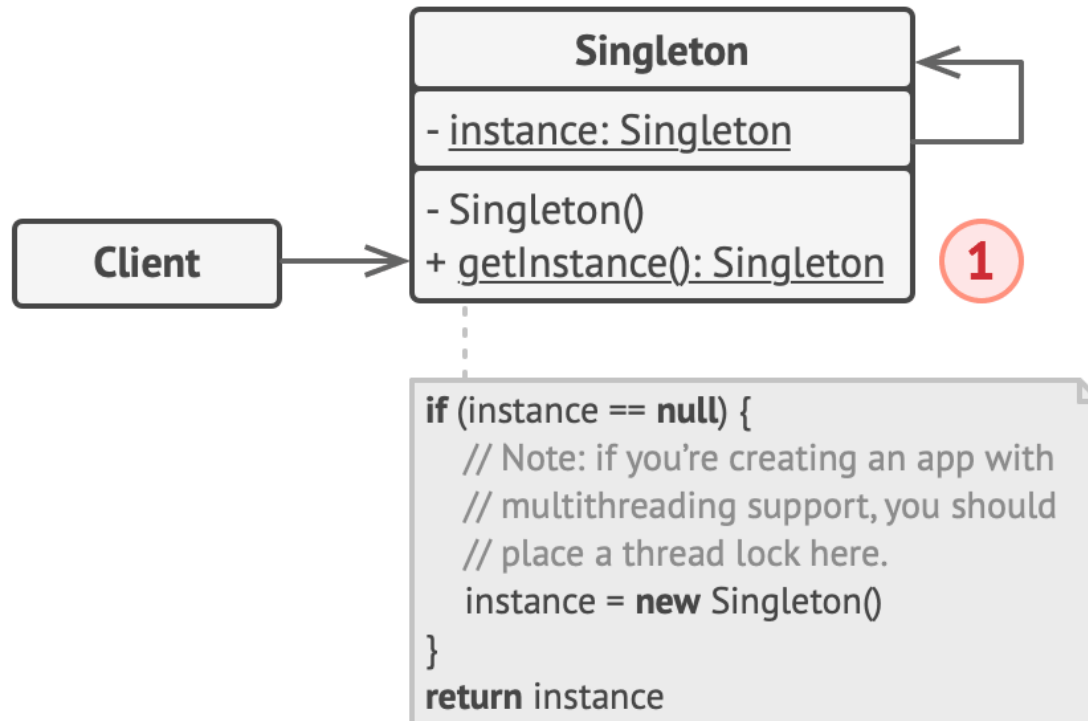

- Bir sınıfın yalnızca tek örneğe sahip olması
- Her nesne isteyen duruma bu örneğin verilmesi
- Ortak paylaşılan bir kaynağa erişen sınıf için

Creational Patterns

Singleton

*

Creational Patterns

Singleton

- Sınıfın tek örneği
- Global erişim
- İlk istendiğinde örnek alma
- Performans
- Multithread işlemede problem
- Single responsibility principle'a karşı

Creational Patterns

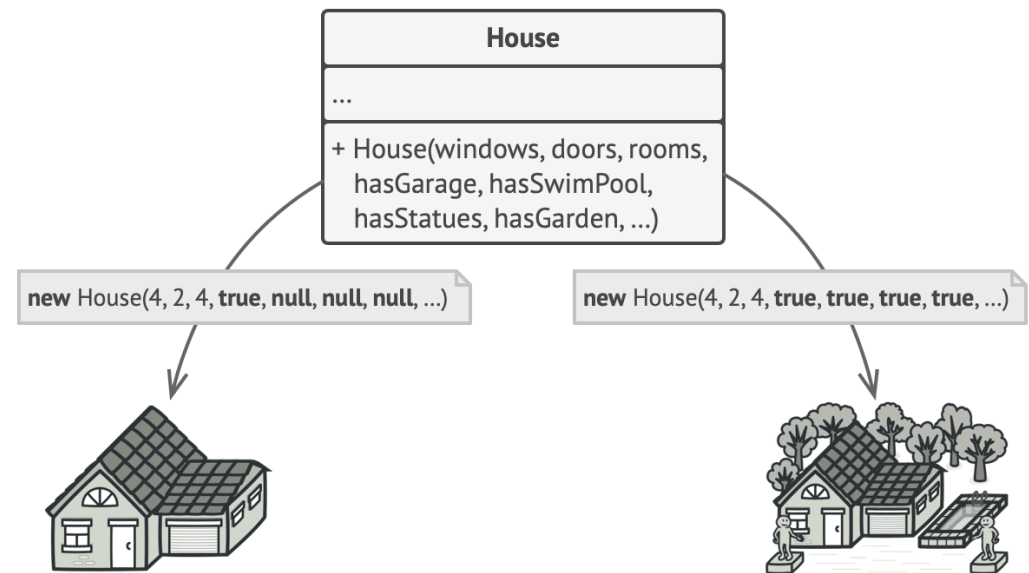
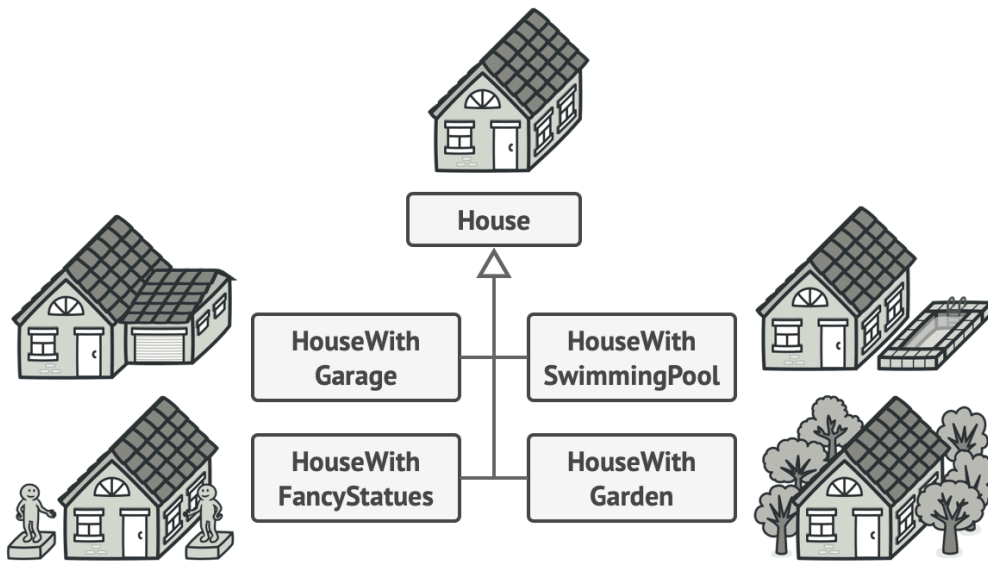
Builder

- Karmaşık bir nesnenin oluşturulması
- Bu nesnenin oluşturma adımlarının farklılaşması
- Çok fazla alt nesne
- Tüm oluşturma adımlarının üst nesnede toplanması
- Nesnenin çok büyümesi
- Nesnenin parçalarını oluşturacak builder bir sınıfın yazılması
- Farklı ihtiyaçlara göre builder çağırılması

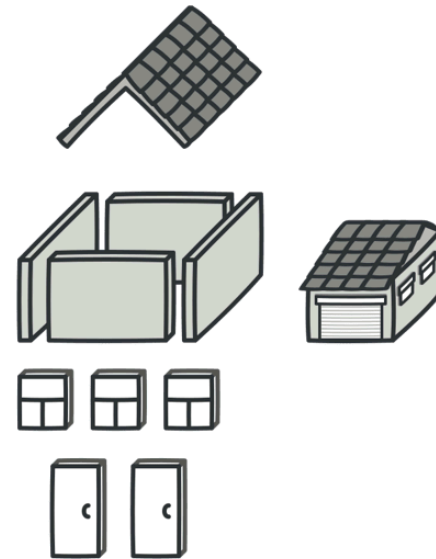
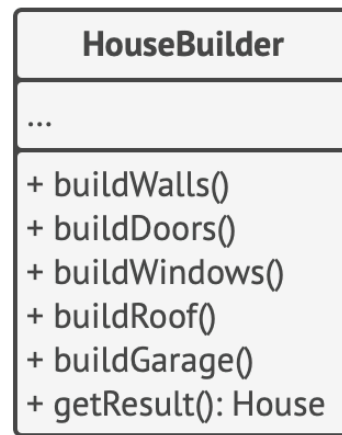
Creational Patterns

Builder

Creational Patterns

Builder

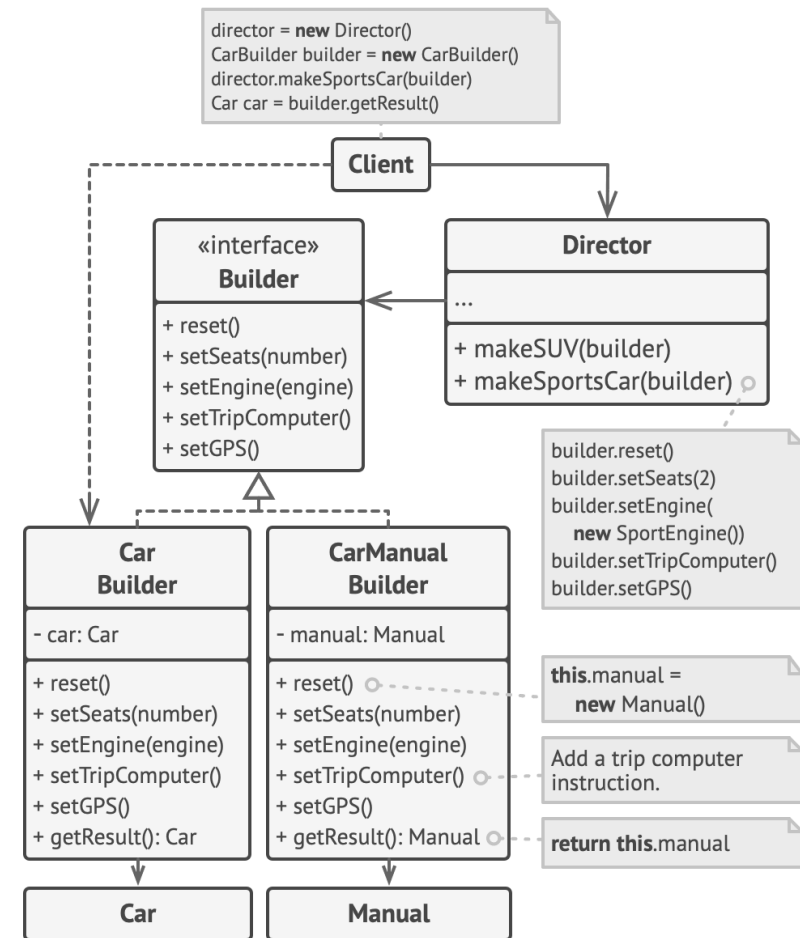

Creational Patterns

Builder

- Farklı builder gruplarını oluşturan metotlar
 - Director
 - Zorunlu değil

Creational Patterns

Builder

- Kodun tekrar kullanılabilmesi
- Parçalara ayırma işlemi sayesinde farklı işlemler için kullanılabilmesi
- Single Responsibility Principle

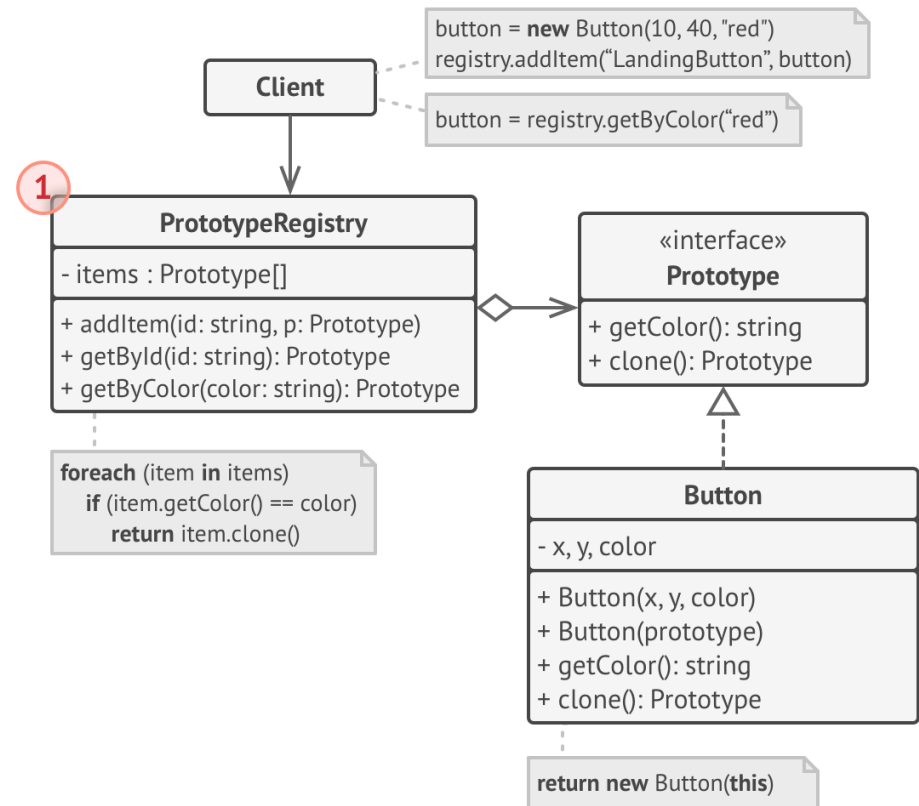
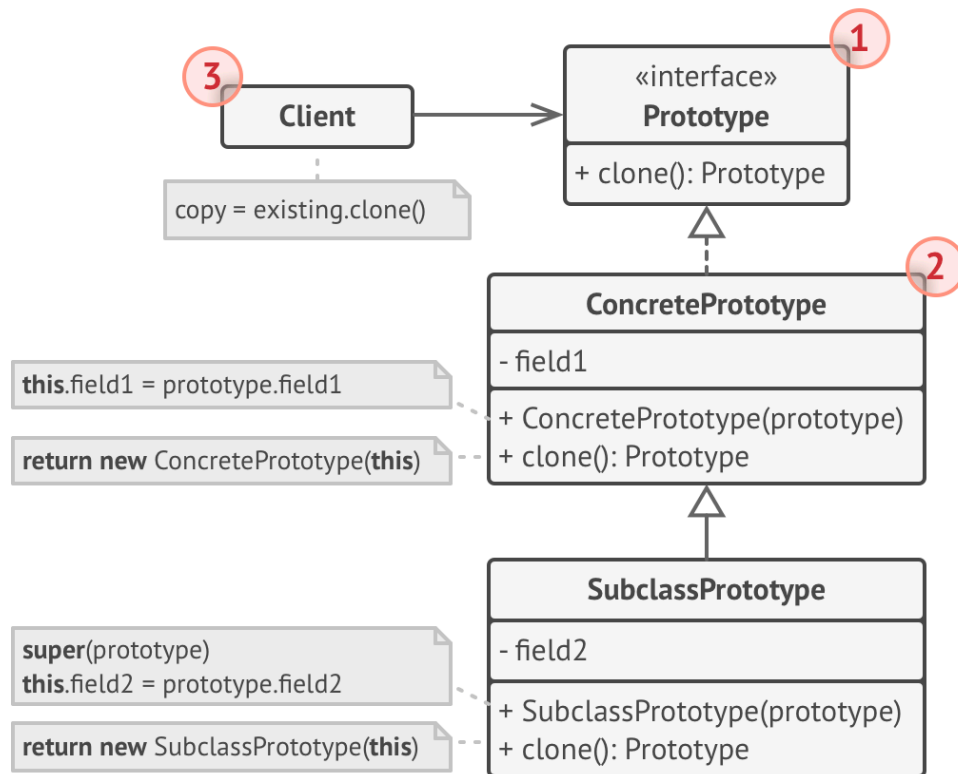
Creational Patterns

Prototype

- Bir nesnenin kopyalanmak istenmesi
- Nesnenin tüm alanlarının da sırayla kopyalanması
 - Kopyalamada nesnenin erişilemeyecek alanlarının da bulunması
- Nesnenin soyut bir şekilde arayüzden geliyor olma ihtimali
- Nesneye clone() metodunun eklenmesi

Creational Patterns

Prototype

Creational Patterns

Prototype

- Arayüzler üzerinden klonlama desteği
- Karmaşık objelerin kolay kopyalanması
- Tekrar eden nesne alma kodunun ortadan kalkması

Creational Patterns

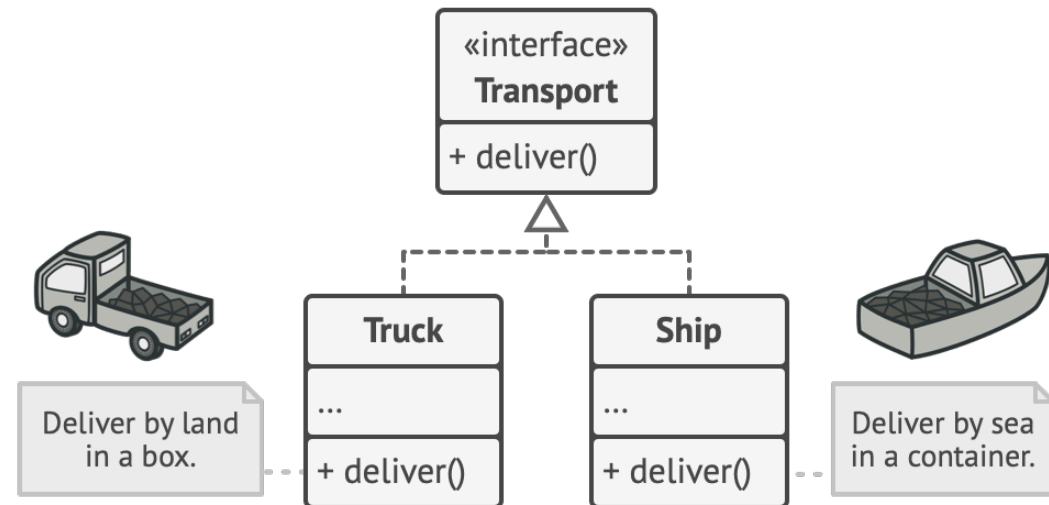
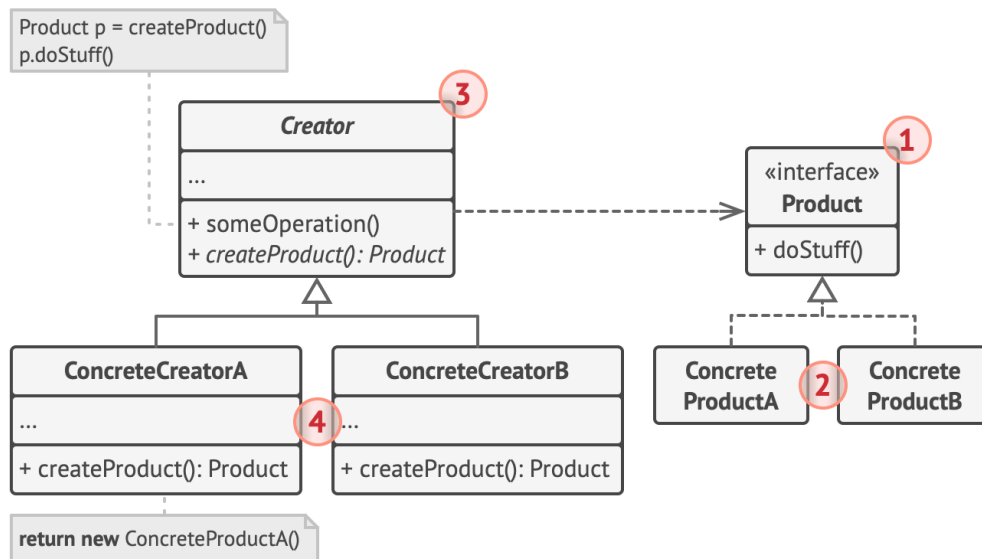
Factory Method

- Bir üst sınıf nesnelerin üretilmesi
 - Alt sınıfların üretilen nesneleri değiştirebilmesi
- Sorun:
 - Bir uygulamanın tanımlanan bir sınıfa bağlı olarak yazılması
 - Yeni tanımlanacak sınıfların uygulamaya dahil edilmesindeki problem
- Çözüm:
 - Sınıfların yapıcı çağırımı yerine bir metot ile çağırılması

Creational Patterns

Factory Method

Creational Patterns

Factory Method

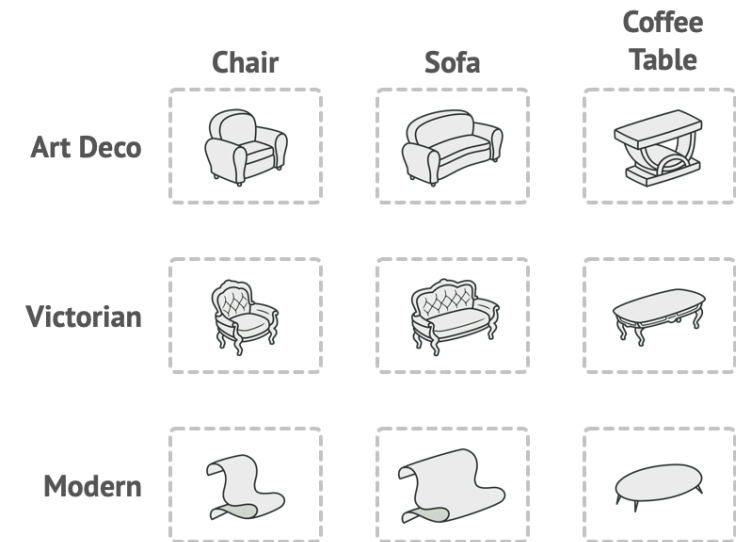

- Tek arayüz
 - Standartlaştırma
- Sınıf sayısının belirsizliği
- Pooling
- Üretim kodunun tek noktada toplanması
 - Single responsibility Principle
- Tight coupling kaldırma
- Open / Closed Principle

Creational Patterns

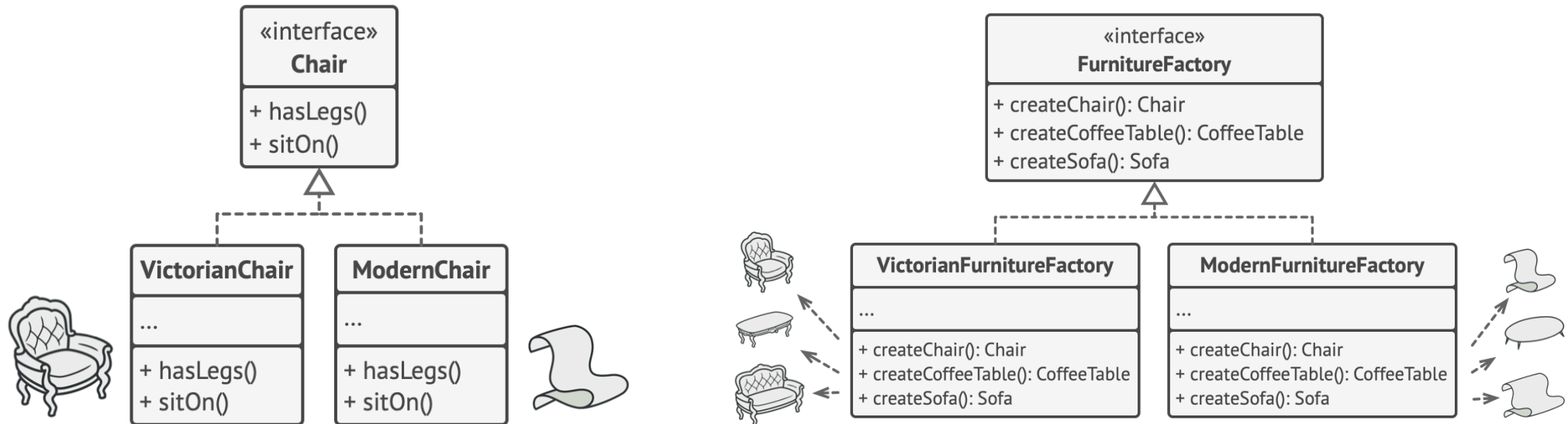
Abstract Factory

- Factory Method pattern
 - Tek bir arayüz
 - Birden fazla sınıf
- Birden fazla gruba sahip durumlar
- Tüm factory methodların bir abstract üst sınıfı

Creational Patterns

Abstract Factory

Creational Patterns

Abstract Factory

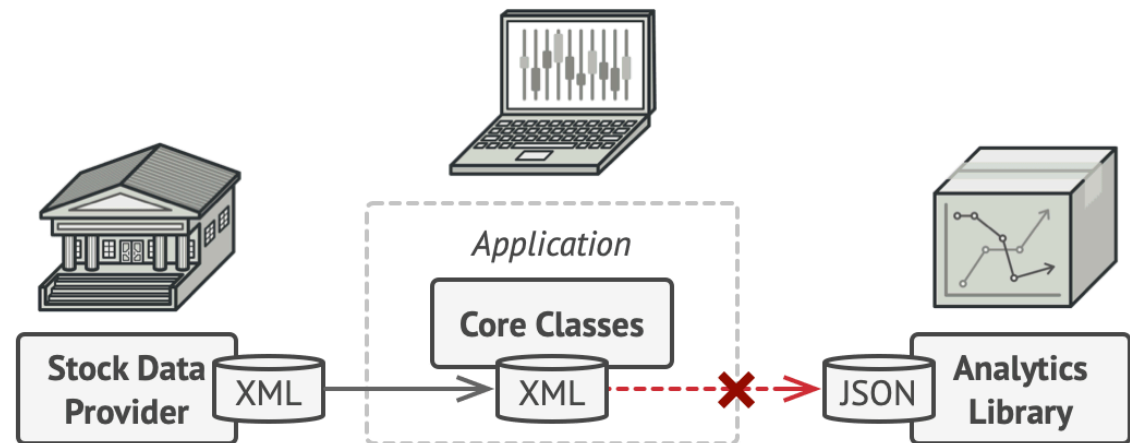
- Client tarafı
 - Hangi factory sınıfı
 - Hangi türden nesne
- Belirli metotların implement edilmesi
- Üretim kodunun tek noktada toplanması
 - Single responsibility Principle
- Tight coupling kaldırma
- Open / Closed Principle

Structural Patterns

Adapter

- Birden fazla formatın bulunduğu uygulamalar
- Formatın tek noktada toplanmak istenmesi
- Uyumluluk
- Single responsibility
- Open Closed

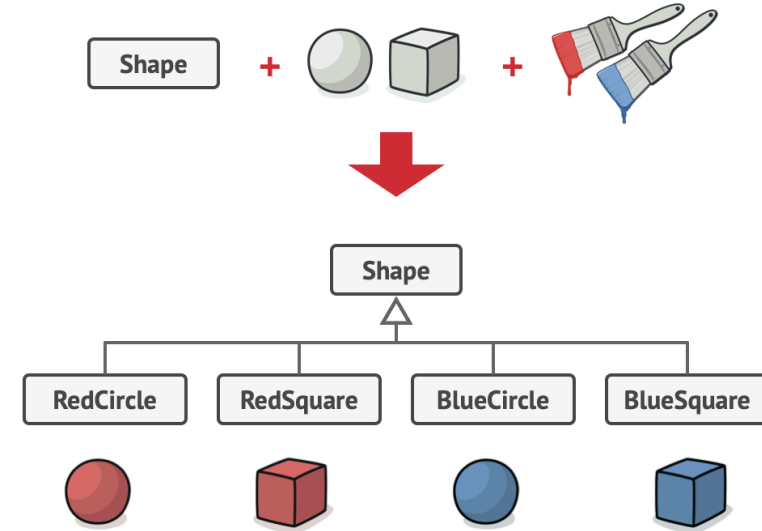

Structural Patterns

Bridge

*

- Birden fazla gruplandırılabilir özelliğin ayrılması
- Olasılık sayısının azaltılmasının amaçlanması
- Kalıtım yerine hiyerarşi
- Nesne içerisinde başka nesnenin içerilmesi

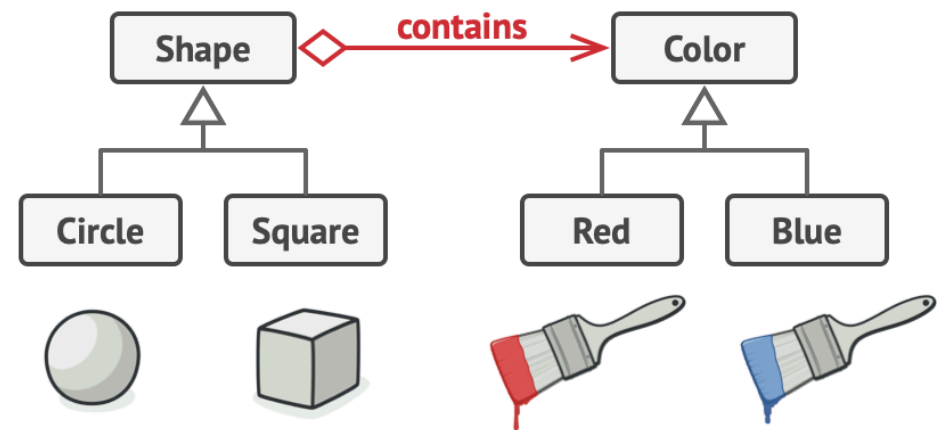

Structural Patterns

Bridge

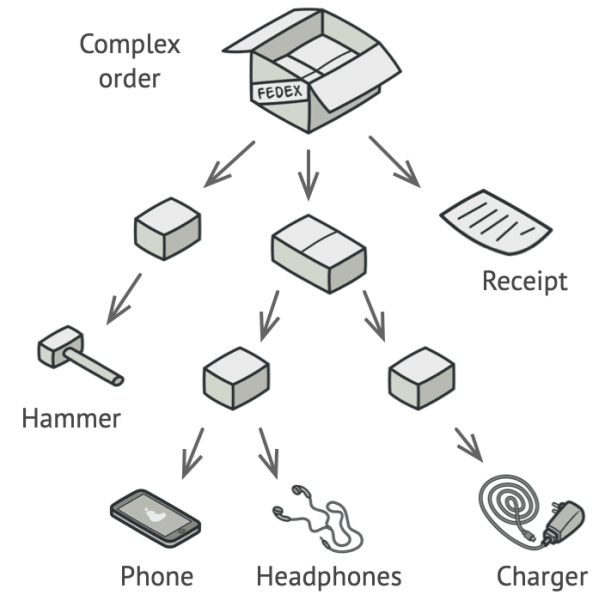
- Platform bağımsız sınıf tasarlama
- Client tarafı yüksek seviye soyutlanmış sınıflar kullanır
- Open Closed
- Single Responsibility

Structural Patterns

Composite

- Nesneleri ağaç yapısına yerleştirip kullanma
- Hesaplanması gereken değişkenlerin hesaplama işinin alt sınıflara verilmesi
- Recursive
- **Container**'ların olduğu durumda uygun
- Open Closed

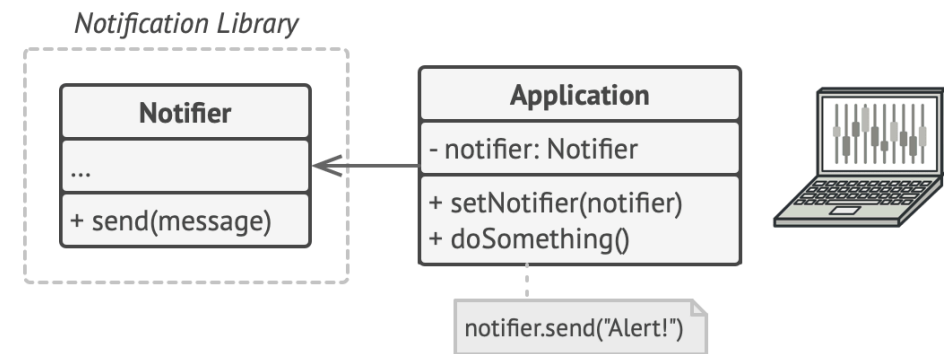

Structural Patterns

Decorator

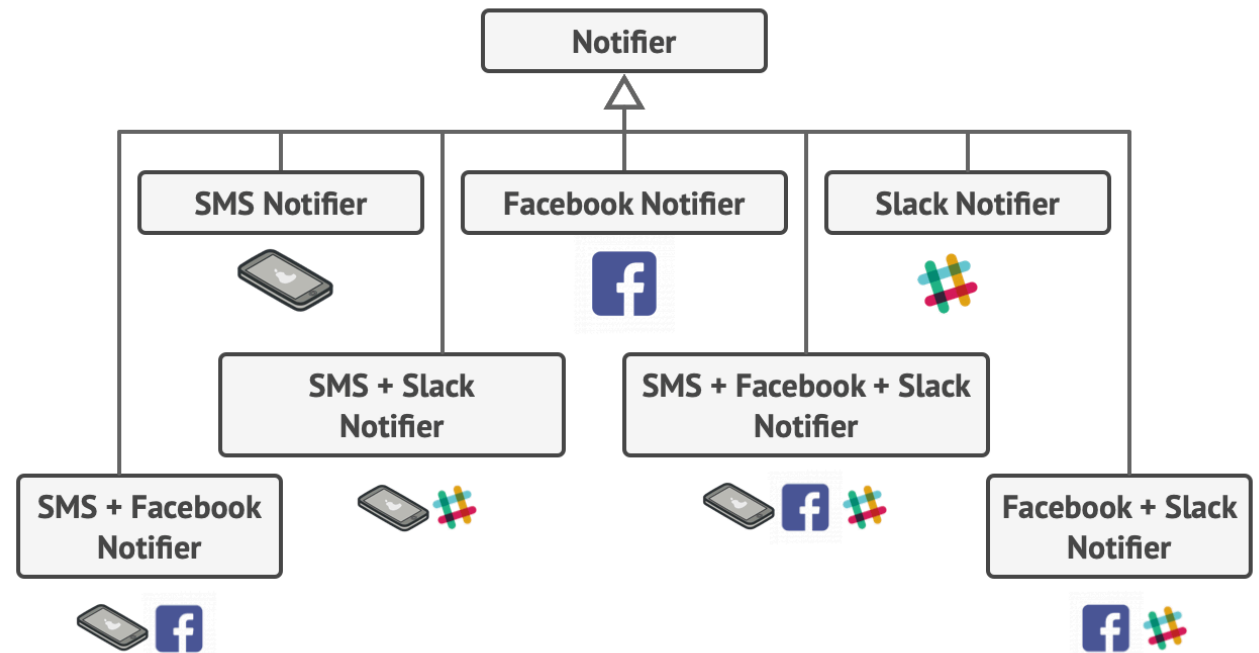
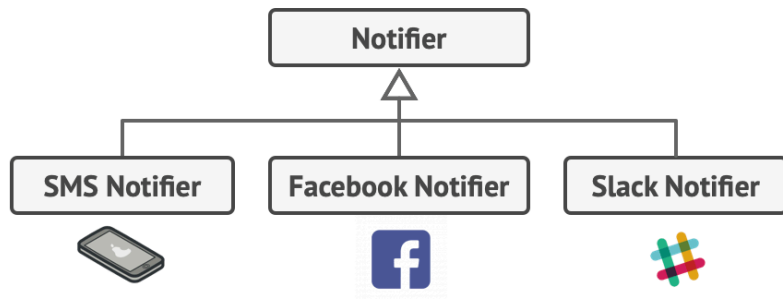

- Bir sınıfın davranışını genişletmek için bu sınıfı başka bir sınıfla sarmalama
- Problem:
 - Sınıfın ihtiyaç duyduğu özelliği eklemek
- Kalıtım
 - Çok fazla alt sınıf
 - Çok fazla olasılık

Structural Patterns

Decorator

Structural Patterns

Decorator

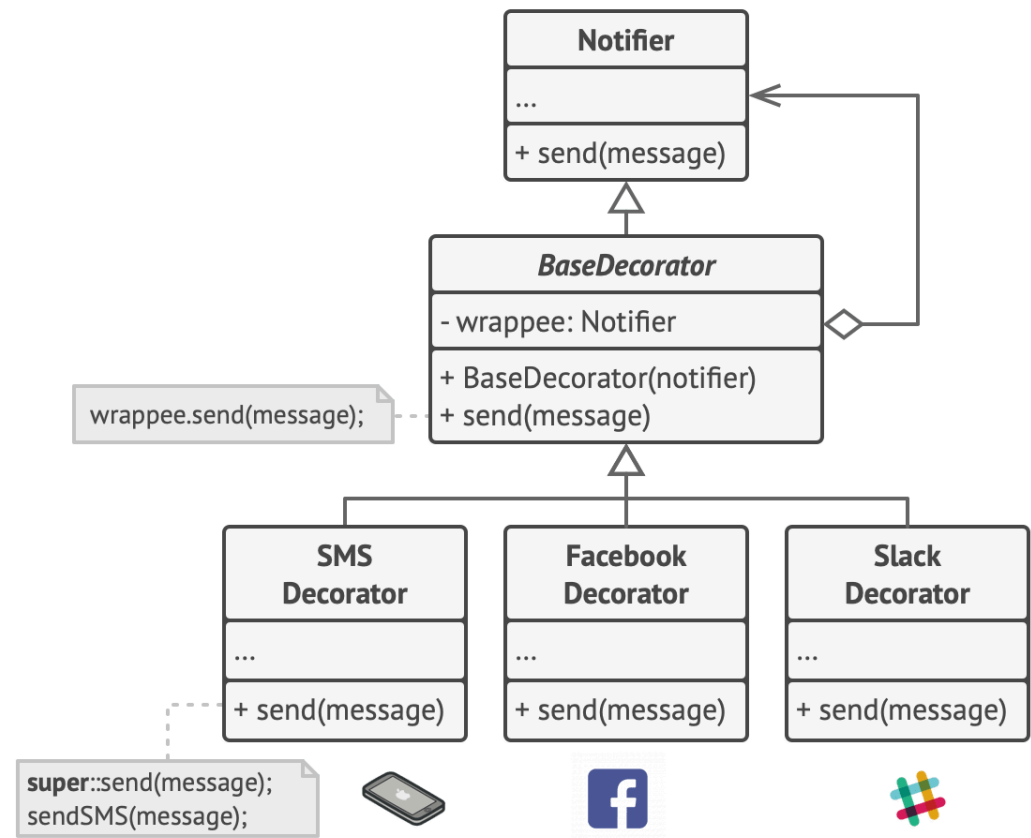

- Aggregation
- Composition
- Helper / Wrapper

```
stack = new Notifier()
if (facebookEnabled)
    stack = new FacebookDecorator(stack)
if (slackEnabled)
    stack = new SlackDecorator(stack)
app.setNotifier(stack)
```


notifier.send("Alert!")
// Email → Facebook → Slack

Structural Patterns

Decorator

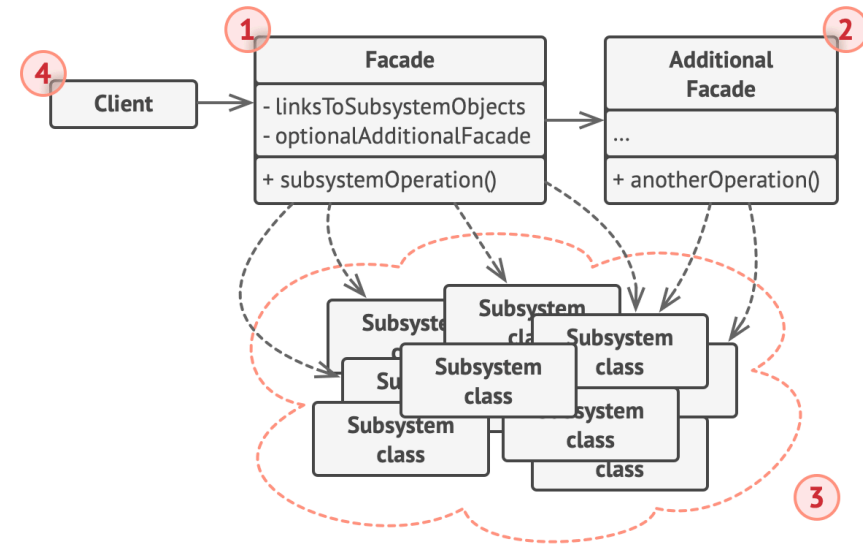

- Nesne davranışını alt sınıf olmadan genişletmek
- Nesne üzerine runtime'da görev ekleyip çıkartabilmek
- Bir nesneyi birden fazla decorator içerisinde kullanabilmek
- Single Responsibility

Structural Patterns

Facade

- Karmaşık sınıf setleri, kütüphane veya framework'lere basit bir arayüz sunmak
- Sadece ihtiyaç duyulan özelliklerin client'a sunulması
- İzolasyon
- Soyutlama

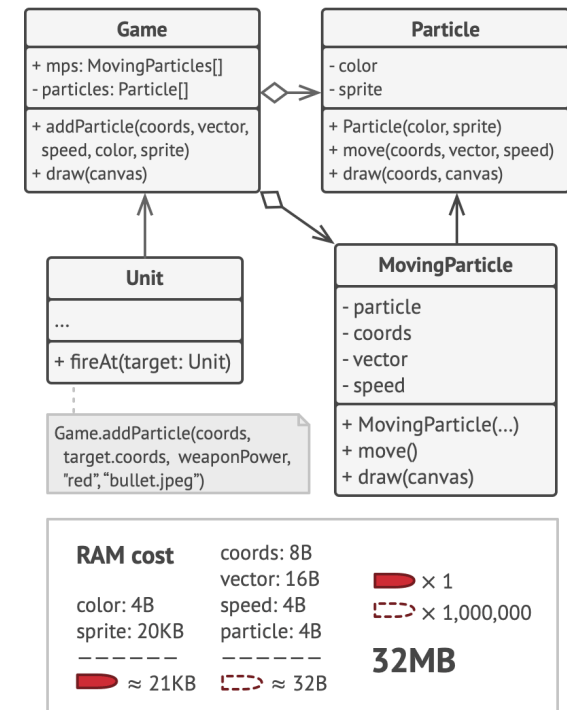
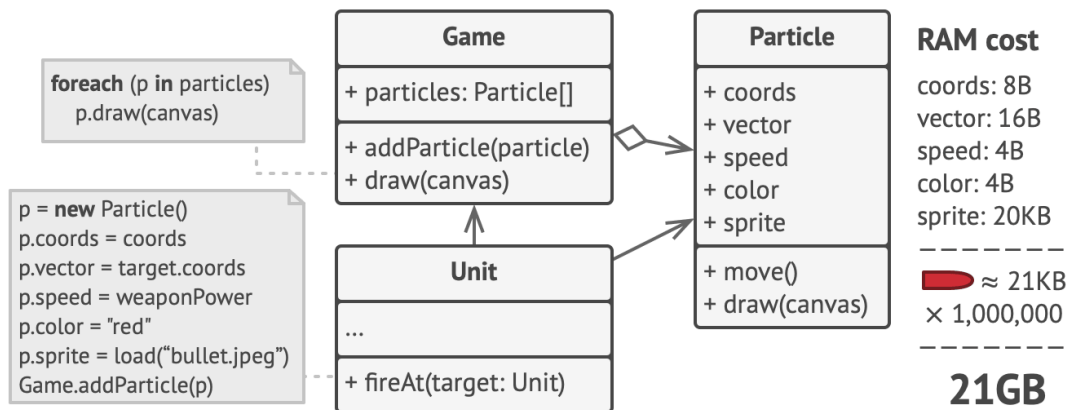

Structural Patterns

Flyweight

- Ram ihtiyacı
- Ortak kaynakları kullanan objelerin durumları
- Durum paylaşımı
- Oyun motorları

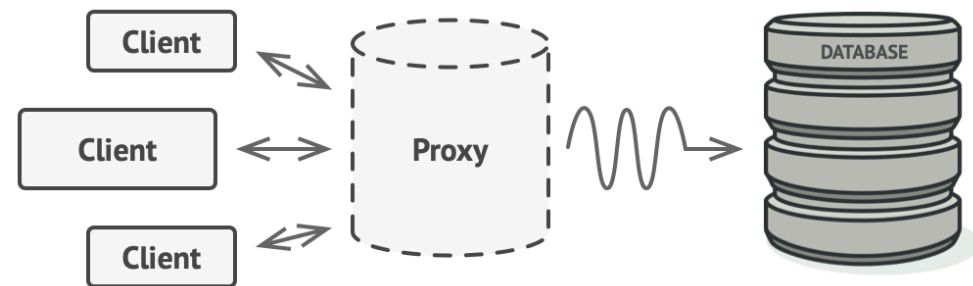
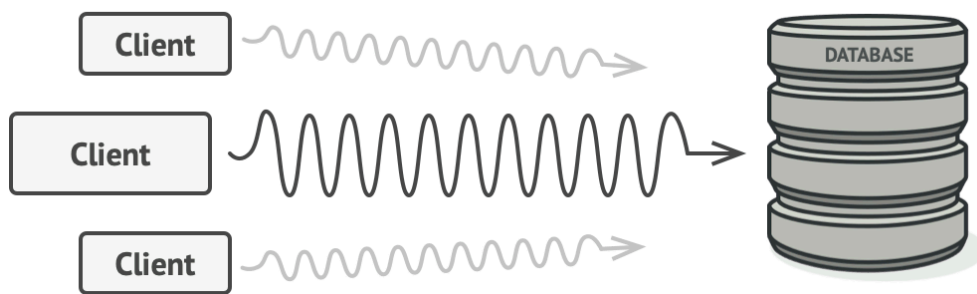

Structural Patterns

Proxy

- Başka bir nesne için yer tutucu
- Çok kaynak tüketen bir nesnenin ikamesi
- Lazy initialization
- Erişim kontrolü
- Caching

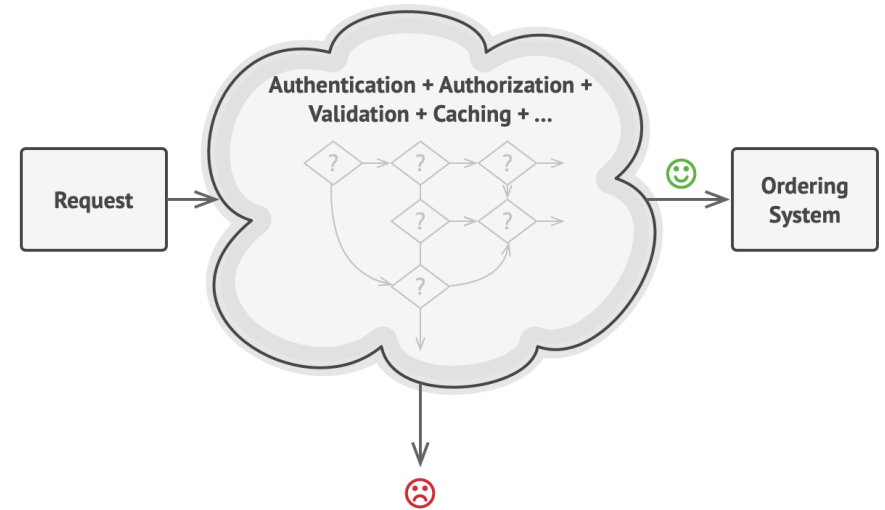
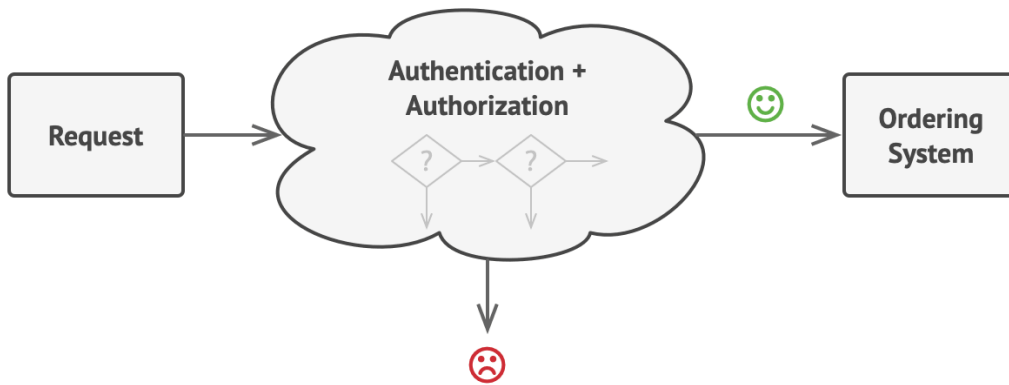

Behavioral Patterns

Chain of Responsibility

- İstek zinciri
- Zincir boyunca isteklerin ilgili sınıflarca icrası
- Yapılacak görevlerin tek sınıfta toplanmaması

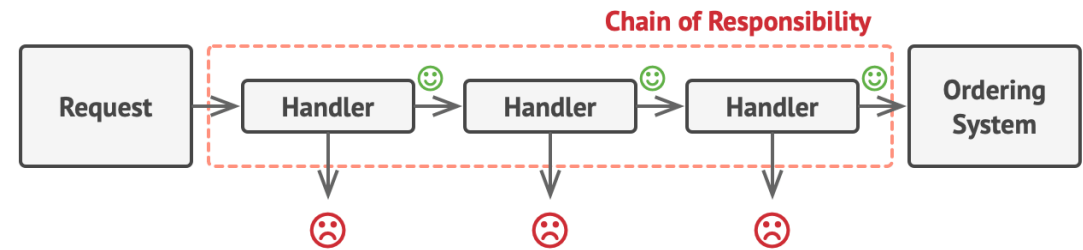
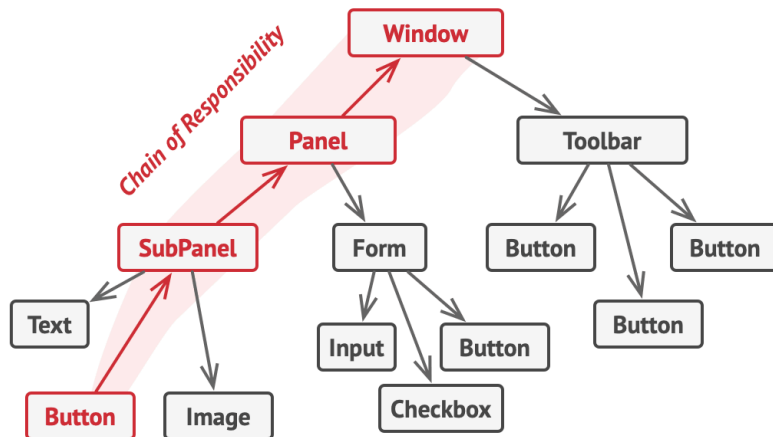

Behavioral Patterns

Chain of Responsibility

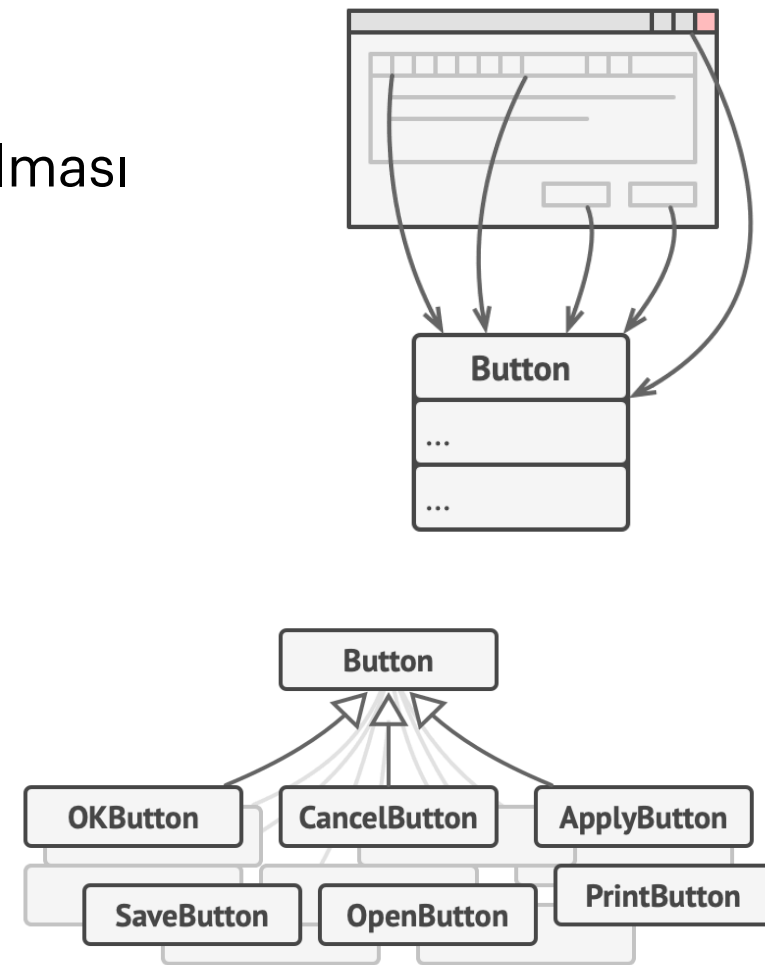
- Her sınıfın sırayla kendi ile ilgili kısmı incelemesi
- Onaylanma sonucu bir sonraki sınıfa iletim
- Pencereelerde olay aktarımı

Behavioral Patterns

Command

- Tekrar edilen komutların ayrı bir nesne olarak açılması
- Farklı nesnelerin farklı iş yapma gerekliliği
- Kalıtımla çok fazla nesne olması

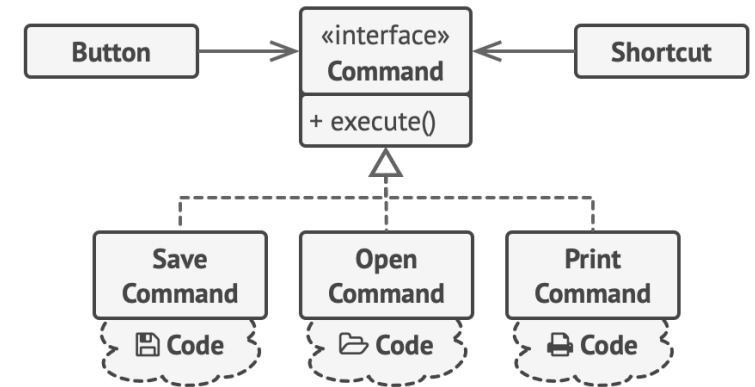
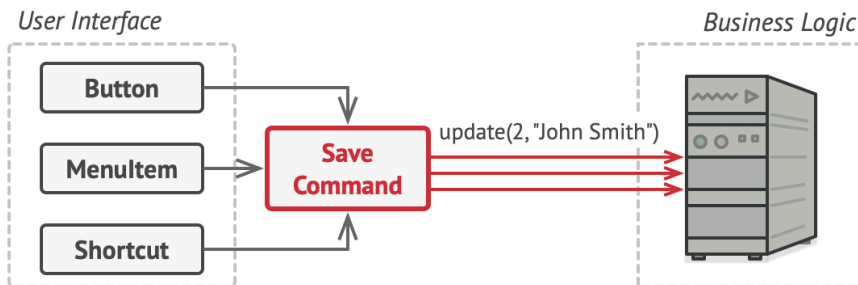

Behavioral Patterns

Command

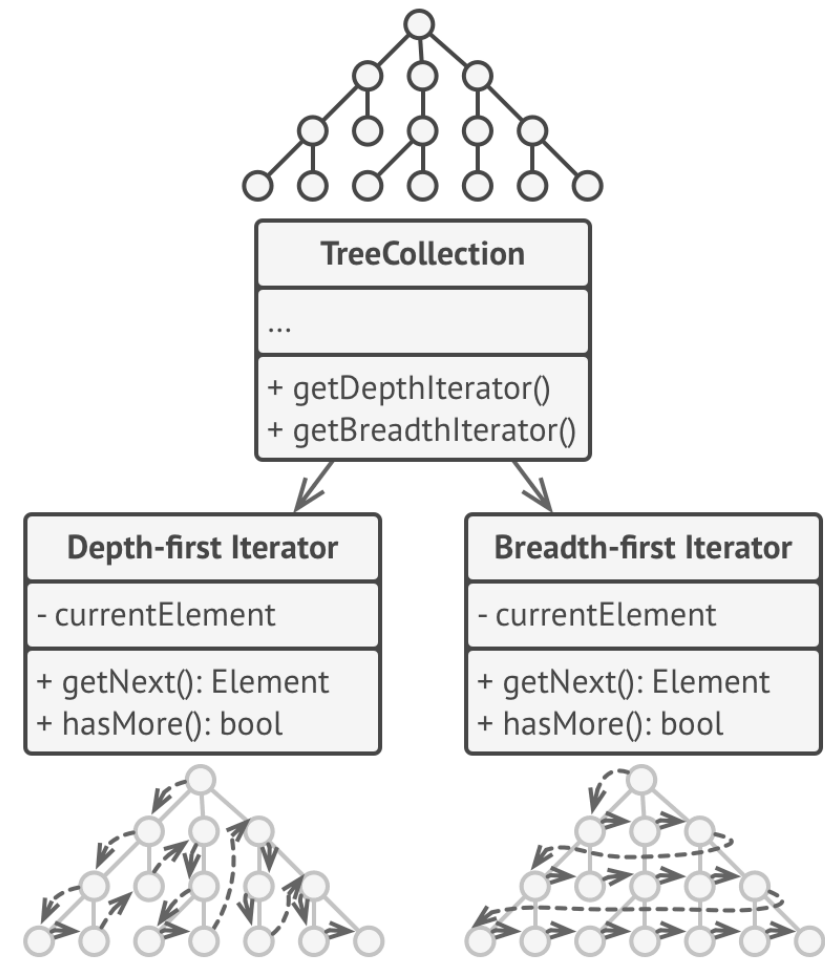
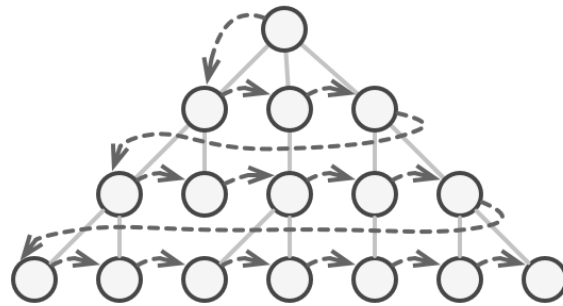
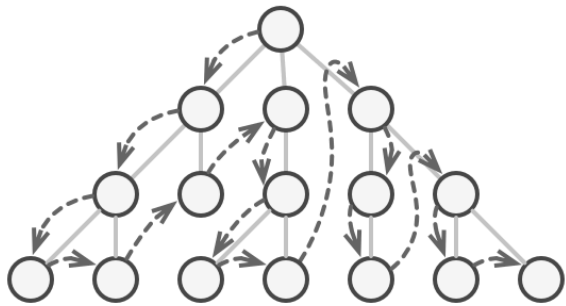
- Uygulanacak işlemin sınıftan ayrılması
- İşlemlerin tek bir arayüz ile gruplanması
- Sınıfın istenilen işlemi arayüz yolu ile kullanması

Behavioral Patterns

Iterator

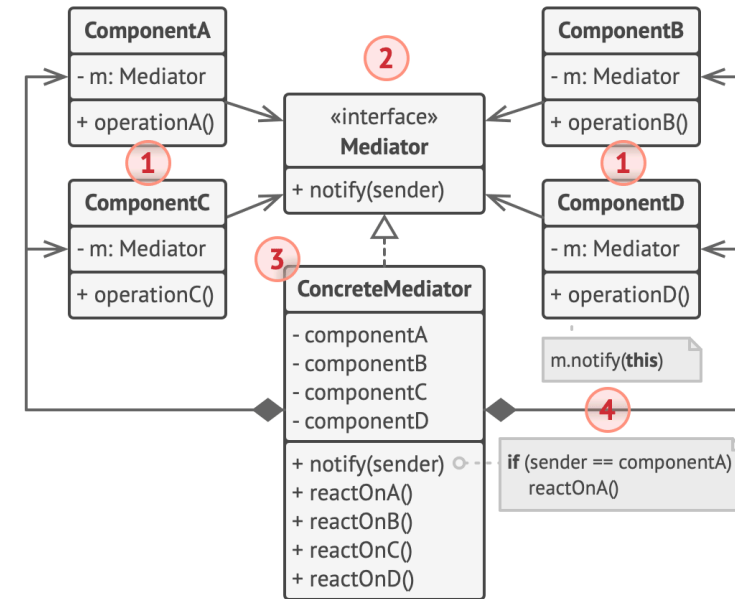
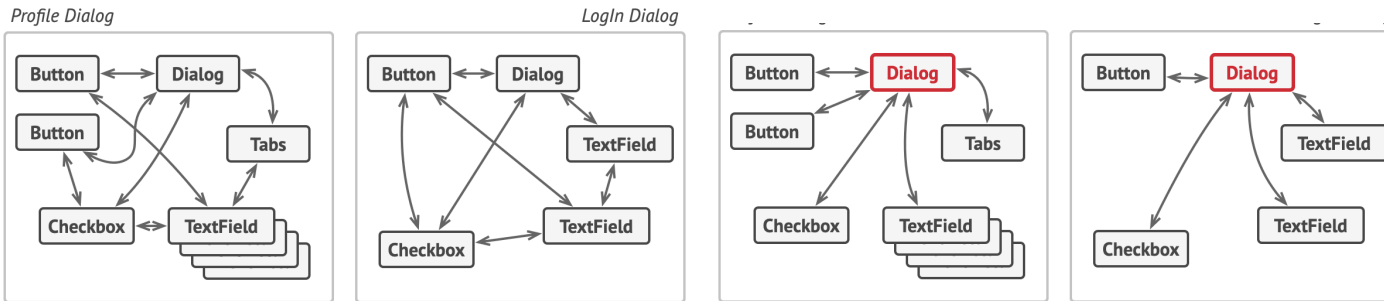
- Dinamik veri yapıları
- Yapıların saklanma karmaşıklığı
- Bu yapılardan veri elde etmek için iterator
- Iterator implementasyonunun gizlenmesi

Behavioral Patterns

Mediator

- Bileşenlerin belirli olaylarının tetiklenmesi
- Bu olayların başka bileşenlerin durumunu değiştirmesi
- Direkt bağlantılarda bileşenlerin yeniden kullanılabilirliğinin ortadan kalkması
- Her bileşenin tek nokta üzerinden haberleşmesi

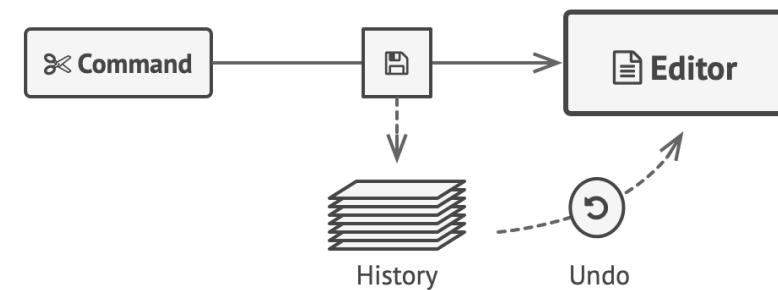

Behavioral Patterns

Memento

- Geçmiş durumların saklanması
- Hangi durumların saklanacağını belirlenmesi
- Bu durumların her nesne için ayrı ayrı toplanması
- Nesnelerin private alanları

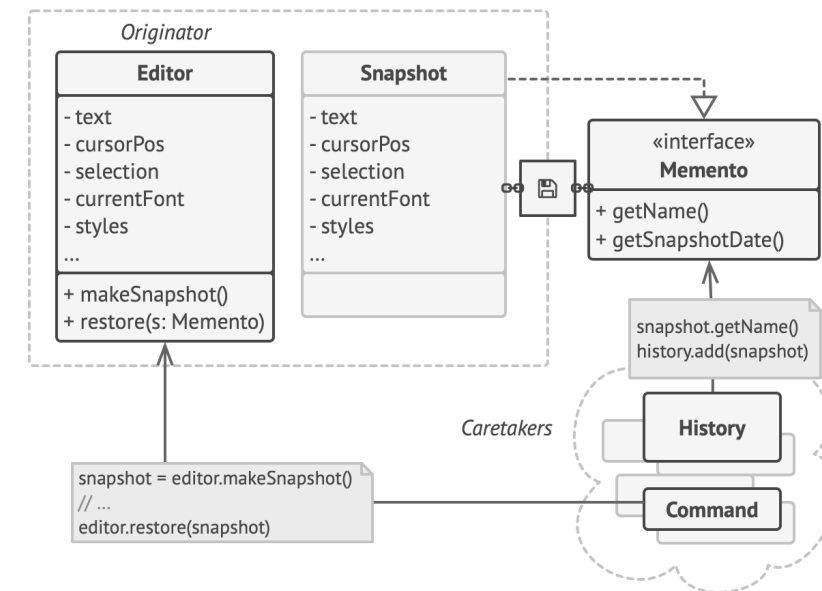
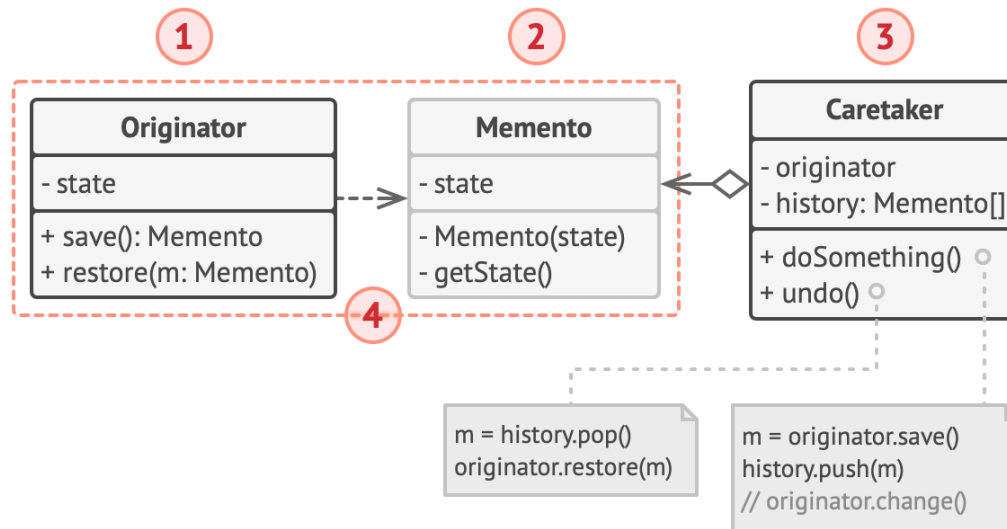

Behavioral Patterns

Memento

- Kopyalanması istenen sınıfların memento objesini içermesi
- Memento'nun sınıfların alanlarına erişebilmesi
- Memento'nun dışarıdan erişiminin sınırlanması

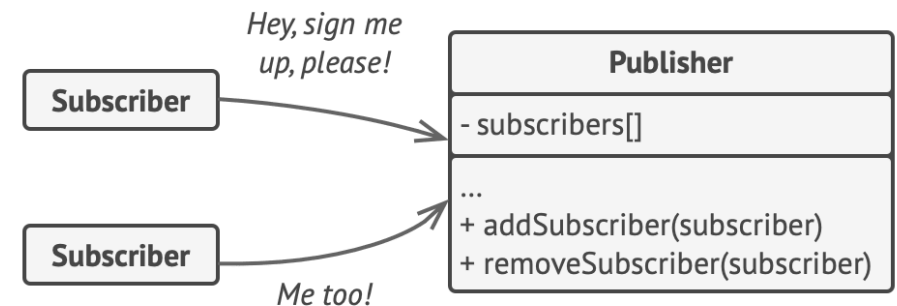

Behavioral Patterns

Observer

- Bildirim almanın maliyetli olması
- Her grubun her bildirimi istememesi
- Bildirim almak isteyenlerin belirli Publisher'lara eklenmesi
- Herkesin ihtiyaç duyduğu bildirimi alması

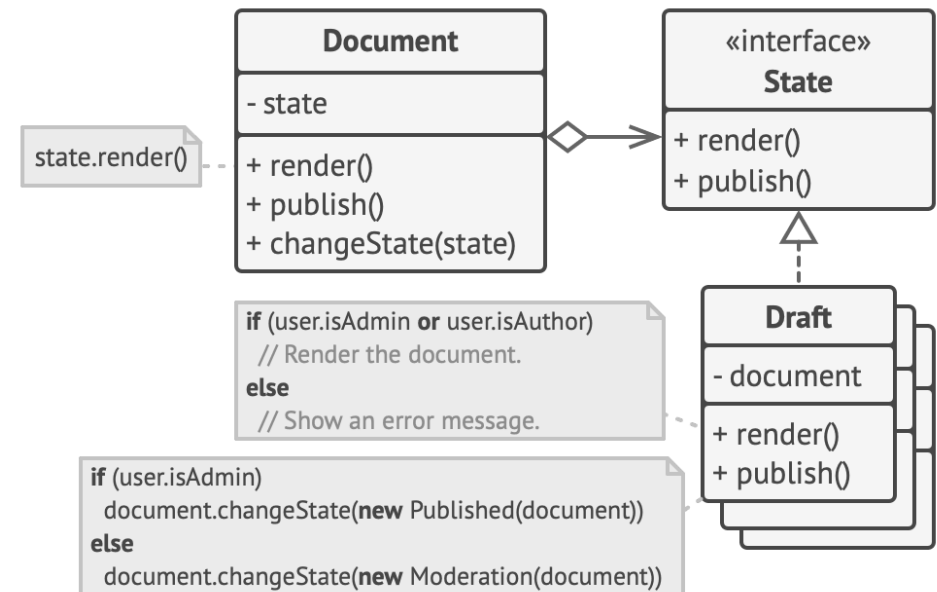

Behavioral Patterns

State

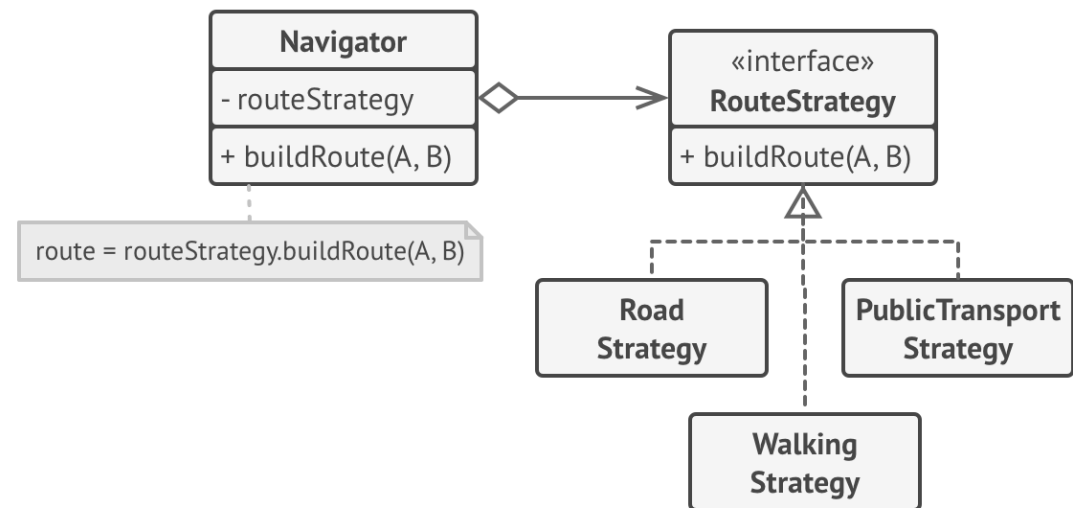
- Sonlu durum otomatları
- Durumlar
- Her durum için bir sınıf
- İçerik bir durum referansı tutar
- İçerik durumun değişmesi ile yeni nesneye bağlanır

Behavioral Patterns

Strategy

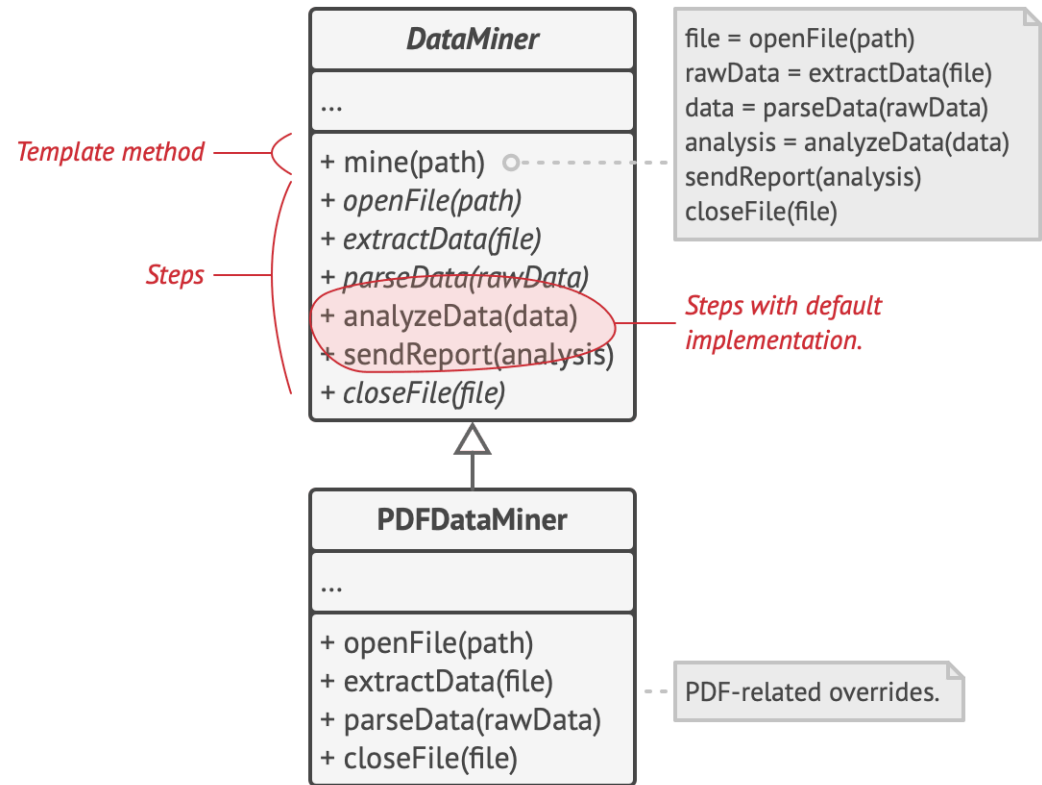
- Bir sınıfın yöntemlerinin belirli planlara göre farklı işler yapması
- Strateji kavramı
- Farklı stratejilerin aynı metotla kullanılması

Behavioral Patterns

Template Method

- Bir uygulamanın birden fazla adımı
- Aynı adımlar
- Farklılaşan adımlar
- Adımların bölünmesi
- Yalnızca ihtiyaç duyulan adımların alt sınıflar tarafından override edilmesi

Behavioral Patterns

Visitor

- Sınıfların yeteneklerinin geliştirilmesi
- Sınıfın modifiye edilmemesi
- Geliştirme işleminin sürekli olması halinde sınıfın bakım yapılamaz kadar genişlemesi
- Sınıfı parametre alıp bu sınıfla ilgili işi yapacak bir sınıf
- Visitor

